

Vergaderjaar 2002–2003

28 884

Agentschap Domeinen Roerende Zaken

Nr. 2

BRIEF VAN DE MINISTER EN DE STAATSSECRETARIS VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 september 2003

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen op 3 september 2003. De Kamer kan zich tegen het voorgenomen besluit uitspreken uiterlijk op 17 september 2003.

Bij brief van 2 juni 2003 heeft u de minister van Financiën nadere inlichtingen gevraagd over de voorgenomen omvorming van Domeinen Roerende Zaken tot een agentschap per 1 januari 2004. U hebt gevraagd om informatie over de actuele stand van zaken, de voornemens met betrekking tot het opmaken van een tussenbalans, de wijze en het tijdstip waarop de Kamer wordt geïnformeerd over de uitkomsten van de tussenbalans en de conclusies die de minister van Financiën daaraan verbindt en de verwachte gevolgen voor de verdere behandeling van de stukken.

In het overleg met uw Kamer van 17 juni over het Jaarverslag 2002 van het Ministerie van Financiën (IXB) is ook gesproken over de omvorming van Domeinen Roerende Zaken tot een agentschap. Dit naar aanleiding van opmerkingen van de Algemene Rekenkamer over het financieel beheer bij Domeinen Roerende Zaken. In het overleg is opgemerkt, dat bij de start van het agentschap het financieel beheer op orde moet zijn en dat voorafgaand aan de start een jaar wordt proefgedraaid. In het overleg heeft de minister toegezegd in augustus de stand van zaken (tussenbalans) op te maken om bij de begroting zekerheid te hebben dat de door de Algemene Rekenkameresignaleerde punten adequaat zijn geregeld.

Uit praktische overwegingen en gezien het zomerreces van uw Kamer, hebben wij ervoor gekozen de beantwoording van uw verzoek om inlichtingen en het informeren over de stand van zaken in deze brief te combineren.

Inmiddels hebben wij besloten de invoering van het agentschap Domeinen Roerende Zaken uit te stellen tot 1 januari 2005.

1. Kwaliteit Financieel Beheer

Voor het verkrijgen van de status van agentschap moet het financieel beheer ordelijk en controleerbaar zijn. De omschakeling van een kas-verplichtingenadministratie naar een baten-lastenadministratie stelt daar andere eisen aan. Daarnaast worden hoge eisen gesteld aan de kwaliteit van het financieel beheer bij agentschappen. Mede daarom wordt bij Domeinen Roerende Zaken tijdens het proefdraaien en in de rapportage over de uitkomsten daarvan intensief aandacht besteed aan de aspecten van financieel beheer en de bevindingen uit onderzoeken van de Auditdienst Financiën en de Algemene Rekenkamer.

De Algemene Rekenkamer constateerde dat bij Domeinen Roerende Zaken, vanwege de overgang naar een baten-lastenadministratie en de invoering van een nieuw geautomatiseerd systeem de druk op het financieel beheer verder is toegenomen met als gevolg achterstanden in de administratieve verwerking rond de primaire processen. Inmiddels zijn deze achterstanden voor een belangrijk deel weggewerkt. Eind 2003 zal Domeinen Roerende Zaken de achterstanden hebben weggewerkt.

De Algemene Rekenkamer stelde ook vast dat de beschrijving van de administratieve organisatie (inclusief de werkinstructies) en het interne controle programma nog aangepast moesten worden aan het baten-lastenstelsel. Deze aanpassing was conform de instellingsvoorwaarden ook voorzien in het plan van aanpak financieel beheer en het plan van aanpak proefdraaien.

Domeinen Roerende Zaken heeft op 1 juli de aangepaste versie van de beschrijving van de primaire processen en het interne controle-programma opgeleverd. De inhoud van deze aangepaste stukken is afgestemd met het management en de medewerkers van de regio-eenheden. Via aansturing van de desbetreffende medewerkers en door frequent toezicht op de regio-eenheden bewaakt de directie Domeinen Roerende Zaken, dat de regio-eenheden uniform werken, conform de beschrijving van de processen.

Domeinen Roerende Zaken heeft een begin gemaakt met de uitvoering van het interne controle programma. Eind 2003 zal Domeinen Roerende Zaken de interne controles hebben uitgevoerd.

De afgelopen maanden is binnen Domeinen Roerende Zaken hard gewerkt aan de kwaliteit van het financieel beheer. Met wat inmiddels is bereikt en met de getroffen maatregelen zorgt Domeinen Roerende Zaken ervoor dat het vereiste kwaliteitsniveau eind 2003 zal zijn bereikt.

2. Proefdraaien

2.1. Algemeen

De begeleiding van agentschappen vindt plaats in overeenstemming met de instellingsprocedure voor agentschappen. Deze is beschreven in de wegwijzer agentschappen. Ook Domeinen Roerende Zaken doorloopt deze procedure.

Voorafgaand aan de start als agentschap vinden grosso modo twee activiteiten plaats. Er worden voorbereidingen getroffen onder meer door ontwerp van een resultaatgericht besturingsmodel en de invoering van het baten-lastenstelsel. Vervolgens wordt een jaar op beide aspecten proefgedraaid.

Dit gebeurt om bij de start als agentschap meer zekerheid te hebben over de kwaliteit van het functioneren als agentschap. Dit is één van de lessen die getrokken is uit de eerste rijksbrede evaluatie van het agentschap-model (1998).

Na de afronding van de voorhangprocedure resteert ongeveer een half jaar voor het daadwerkelijk van start gaan als agentschap. Voor alle kandidaat-agentschappen geldt dat deze tijd nodig is om verder te gaan met het proefdraaien en de verdere voorbereidingen op de agentschap-status. Het betreft veelal operationele activiteiten waarvoor geen weg terug meer is, als deze eenmaal zijn opgestart. Om die reden kan daar ook pas mee gestart worden nadat de voorhangprocedure is doorlopen. Het in de tijd naar achteren verschuiven van de voorhangprocedure is daarom geen optie.

Zoals gebruikelijk bij agentschappen vindt uiterlijk 1 november in het proefjaar een laatste evaluatie van het proefdraaien plaats. Deze evaluatie van het proefdraaien is uiteindelijk het moment waarop in overleg met het Begeleidingsteam Verzelfstandigingen wordt gezien of de omvorming tot agentschap volgens planning is verlopen en tijdig gereed is. De laatste maatregelen voor bijsturing kunnen dan nog worden getroffen. In uitzonderingsgevallen zou het kunnen voorkomen dat de conclusie getrokken moet worden, dat uitstel met een jaar beter is. Vanzelfsprekend zou een dergelijk besluit in overleg met de Tweede Kamer plaatsvinden indien de Tweede Kamer al heeft ingestemd met de agentschapvorming.

2.2 Stand van zaken proefdraaien

Bij het proefdraaien gaat het om het opdoen van ervaring met bijvoorbeeld de batenlastenadministratie, het tijdschrijven, het kostprijsmodel, de klantcontracten, de tarieven, de managementinformatie en het resultaatgerichte besturingsmodel.

Sinds oktober 2002 werkt Domeinen Roerende Zaken met een nieuw geautomatiseerd systeem (SAP), gebaseerd op de batenlastenadministratie.

De administratie kan de noodzakelijke informatie voor een belangrijk deel opleveren. De komende maanden werkt DRZ aan de verdere ontwikkeling van de nulmeting, dat wil zeggen de startwaarden van de doelmatigheids-indicatoren zoals de kostprijzen. De producten en diensten van Domeinen Roerende Zaken zijn bekend, herkenbaar voor de klanten en helder beschreven.

Het tijdschrijfsysteem is ingericht en werkt naar tevredenheid. Het systeem levert voldoende informatie op het gebied van de bestede uren en de toerekening van kosten aan kostenplaatsen en producten.

Op basis van de huidige ervaringen met het kostprijsmodel merken wij op dat het model voldoende inzicht biedt in de opbouw en hoogte van de kosten van de producten en diensten.

Het resultaatgericht besturingsmodel werkt nog niet optimaal. Op dit punt vindt intensief overleg plaats. Daarbij wordt aandacht besteed aan de vragen vanuit de regio-eenheden, bijvoorbeeld op het gebied van jaarplannen en rapportages.

Een belangrijk punt is echter dat ten behoeve van het contract met het Ministerie van Justitie/ Openbaar Ministerie een langere tijd van proefdraaien noodzakelijk is om een aantal complexe en informatiegevoelige processen verder te ontwikkelen en op elkaar af te stemmen om zodoende efficiëncyprikkels voor een optimaal beheer te bewerkstelligen in de keten tussen Openbaar Ministerie, Politie en Domeinen.

3. Tussenbalans

In de reactie op de bevindingen en de aanbevelingen van de Algemene Rekenkamer is de aanbeveling overgenomen om in het najaar van 2003 een tussenbalans op te maken. De reactie aan de Algemene Rekenkamer heeft helaas het beeld opgeroepen dat de tussenbalans een heroverweging inhoudt van besluitvorming over de agentschapsvorming. De tussenbalans is echter gericht op bijsturing en om ervoor te zorgen dat Domeinen Roerende Zaken bij de start van het agentschap het vereiste kwaliteitsniveau heeft.

Tijdens het proefdraaien is gebleken dat een langere periode nodig is om het klantcontract met het ministerie van Justitie / Openbaar Ministerie, veruit de grootste klant, te testen in de praktijk. Daarom hebben wij besloten de start van het agentschap Domeinen Roerende Zaken uit te stellen tot 1 januari 2005.

De Minister van Financiën,
G. Zalm

De Staatssecretaris van Financiën,
J. G. Wijn